

SCHOOLONDERSTEUNINGSPROFIEL

CSG Liudger locatie Waskemeer

Gegevens van de school

Naam school	CSG Liudger
Bestuur	Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs voor de regio Oost Friesland
Adres	Leerweg 1 9202 LE Drachten
Telefoonnummer	05 12 30 57 00
Email	info@csgliudger.nl
Website	www.csgliudger.nl
Brinnummer	25cm

Naam school	Locatie Waskemeer
Adres	Leidijk 42d, 8434 NC Waskemeer
Telefoonnummer	(0516) 42 16 81
Email	waskemeer@csgliudger.nl
Website	www.csgliudger.nl/locaties/waskemeer/
Brinnummer	25cm08

Voorwoord

Voor u ligt het schoolondersteuningsprofiel (SOP) van CSG Liudger locatie Waskemeer. Hiermee willen wij u informeren over het aanbod van onze locaties aangaande passend onderwijs. Ons uitgangspunt is om ervoor te zorgen dat elke leerling de juiste ondersteuning krijgt tijdens zijn/haar schooltijd.

Onze school is wettelijk verplicht minimaal één keer in de vier jaar een schoolondersteuningsprofiel op te stellen waarin de school heeft vastgelegd welke voorzieningen zijn getroffen voor leerlingen die extra ondersteuning behoeven. Met dit schoolondersteuningsprofiel kunt u als ouder, kan de toeleverende school of kunnen andere betrokkenen lezen welk onderwijs- en ondersteuningsaanbod onze school biedt aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Dit maakt het vergelijken van het ondersteuningsaanbod van de diverse scholen in de regio mogelijk.

Voor meer informatie over onze school kunt u uiteraard ook de website van de school bekijken. Hierop is onder meer de schoolgids met informatie voor ouders te vinden. Ga vooral ook eens kijken op het open huis om de sfeer te proeven en al uw vragen direct te stellen, of maak een afspraak voor een gesprek op de school.

Als u uw kind/leerling bij onze school aanmeldt, onderzoekt de school welke ondersteuning uw kind/de leerling nodig heeft. Op basis hiervan wordt door de schooldirectie een zorgvuldig afgewogen besluit genomen omtrent plaatsing. U als ouder wordt van het besluit op de hoogte gebracht. Voor vragen over ondersteuning op de school, aanmelding en toelating kunt u contact opnemen met de contactpersoon voor toelating.

Ons schoolondersteuningsprofiel is met zorg en aandacht opgesteld door het bestuur van deze school. De ouders, docenten en leerlingen in de Medezeggenschapsraad hebben voorafgaand aan de vaststelling hun advies gegeven over de inhoud van het schoolondersteuningsprofiel.

Inhoud

Gegevens van de school.....	2
Voorwoord	3
Hoofdstuk 1: CSG Liudger.....	5
1.1 Missie	5
1.2 Visie	5
1.3 Kernwaarden	5
1.4 Visie op Passend Onderwijs	6
Hoofdstuk 2: Beschrijving van de niveaus van ondersteuning	6
2.1 Inleiding.....	6
2.2 Basisondersteuning (MEEDOEN).....	7
2.3 Basisondersteuning plus (MEEDOEN PLUS)	7
2.4 Extra ondersteuning (MEERDOEN).....	7
2.5 Speciale ondersteuning.....	8
2.6 Als het aanbod niet passend blijkt bij de onderwijsbehoeften	8
Hoofdstuk 3: Het schoolondersteuningsprofiel van locatie Waskemeer	9
Hoofdstuk 4: Ondersteuning van de locatie Waskemeer	12
Bijlage 1: Beschrijving van de basisondersteuning (Meedoen).....	18

Hoofdstuk 1: CSG Liudger

1.1 Missie

CSG Liudger is een christelijke scholengemeenschap met een duidelijke missie. CSG Liudger staat voor een liefdevolle, lerende en levendige gemeenschap waarin leerlingen en medewerkers tot hun recht komen, kunnen groeien tot de mens zoals God hen heeft bedoeld en zich verantwoordelijk weten voor de samenleving dichtbij en veraf.

1.2 Visie

CSG Liudger staat voor levensecht en toekomstbestendig onderwijs. Ons doel is om iedere leerling voor te bereiden op zijn of haar toekomst als volwaardig lid van de maatschappij. Wij besteden daartoe aandacht aan zowel kwalificatie, socialisatie als persoonsvorming. De docent is naast vakinhoudelijk expert ook coach voor de leerlingen bij hun persoonlijke ontwikkeling naar een plek in de maatschappij. Wij zien onze leerlingen als unieke individuen, in verbinding met de gemeenschap waar zij deel van uitmaken. We bieden onderwijs dat zoveel mogelijk aansluit op hun behoeften, leerstijl, kwaliteiten en talenten. In een maatschappij waarin geen zekerheden meer bestaan is het belangrijk dat we kinderen leren om te gaan met complexiteit en voortdurende veranderingen. Het accent binnen ons onderwijs komt daarom te liggen op onderzoeken en ontwerpen. We laten kinderen experimenteren en ze mogen fouten maken om verder te komen in hun ontwikkeling. Wij zijn een professionele leergemeenschap voor leerlingen en personeel, waarbij de leerling centraal staat. Bij ons voelt iedereen zich geaccepteerd, gewaardeerd en betrokken op elkaar en op de school. Onze scholengemeenschap heeft een liefdevol, levendig en lerend karakter en biedt professionele ruimte aan onze medewerkers. Ons personeel neemt verantwoordelijkheid, vanuit het gevoel van betrokkenheid bij de leerling en het onderwijs.

1.3 Kernwaarden

Deze missie en visie hebben we vertaald in de volgende vier kernwaarden:

Respect

Respect betekent dat de leerling er mag zijn als schepsel van God; dat hij of zij van waarde is. De leerling wordt aangesproken op zijn of haar gedrag, waarbij hij of zij als mens gerespecteerd wordt. Respect voor jezelf, de ander, de afspraken en de (leer-)omgeving zijn leidraad voor ons handelen. Luisteren, vragen en begrijpen komen vóór spreken, antwoorden en duiden.

Betrokkenheid

Betrokkenheid betekent dat liefde en echte aandacht de boventoon voeren. Er is aandacht voor de leerling als mens, de groei en de ontwikkeling die hij of zij doormaakt en voor de prestaties die hij of zij moet leveren. Wij doen wat we zeggen en zeggen wat we doen.

Veiligheid

Veiligheid betekent dat de leerling leert en leeft in een veilige (leer-)omgeving, waar hij of zij zich gekend mag weten. Wij willen een scholengemeenschap zijn waar mensen tot hun recht komen en zich tegelijkertijd geborgen weten.

Ontplooiing

Ontplooiing betekent dat de leerling mag groeien en ontwikkelen, met vallen en opstaan. De school is een plek waar de leerling wordt gecoacht en begeleid op weg naar zelfstandigheid. Er wordt rekening gehouden met wat de leerling kan en de mogelijkheden die de leerling heeft. Iedereen wordt gezien in zijn of haar eigen ontwikkeling. We vinden vernieuwen en verbeteren van belang en doen dit samen.

Ons motto is: 'Accent op aandacht'.

1.4 Visie op Passend Onderwijs

Het idee achter Passend Onderwijs is dat zoveel mogelijk leerlingen een plek hebben in het reguliere onderwijs bij hen in de buurt. CSG Liudger omarmt deze inclusie vanuit het idee dat iedereen, ongeacht zijn mogelijkheden, er als vanzelfsprekend bij hoort. CSG Liudger wil een scholengemeenschap zijn waar leerlingen kansen krijgen om zich op hun niveau te ontwikkelen. Dit heeft ze vastgelegd in haar visie en missie en strategisch perspectief 2016-2020 *“Versterken, vernieuwen en verbinden”*.

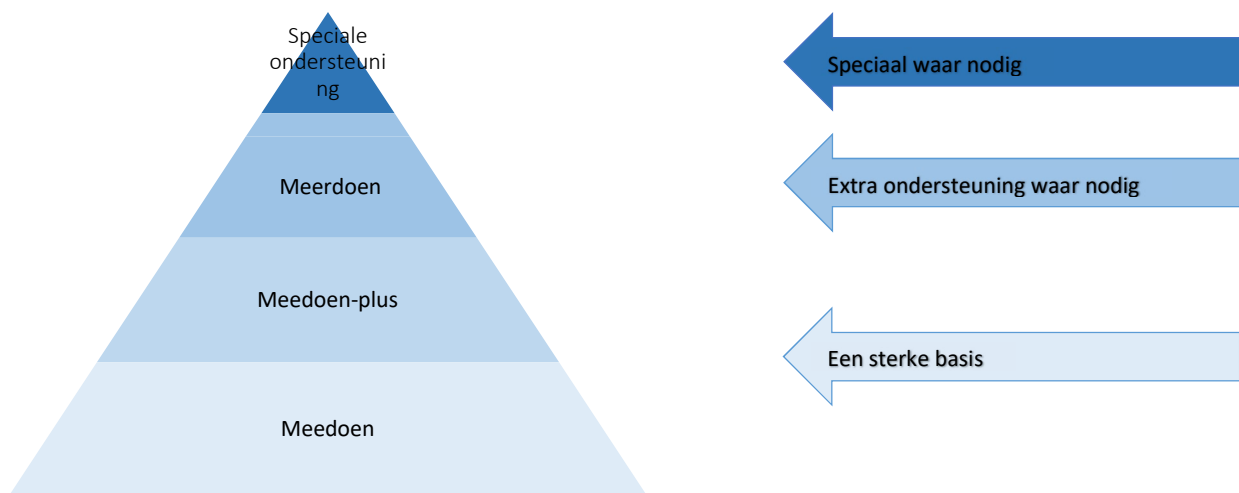
Passend onderwijs is een beleidskeuze die zich voornamelijk richt op leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte op het gebied van leren, gedrag en fysieke problemen. CSG Liudger wil alle leerlingen de kans bieden om zich zo goed mogelijk te ontwikkelen. Daarbij ontwikkelt de school zich voortdurend om leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, die benodigde ondersteuning te kunnen geven. De school werkt samen met ouders, leerlingen en verschillende ketenpartners om de ondersteuning vorm te geven. Dit is haast altijd maatwerk en de ondersteuningscoördinator van de school zal kijken of de school de ondersteuning kan bieden die de leerling nodig heeft. De scholen kunnen zich laten ondersteunen door het expertisecentrum. Daarbij staat de school open voor nieuwe vormen van ondersteuning. De school is echter nog niet in staat om alle leerlingen de ondersteuning te bieden die ze nodig hebben om succesvol te zijn op school. In dat geval zal de school samen met de ouders kijken welke school de ondersteuning wel kan bieden. Dit noemen we de zorgplicht. Scholen in een regio zijn samen verantwoordelijk om elke leerling een passende onderwijsplek te bieden. Daarvoor hebben ze een samenwerkingsverband opgericht. CSG Liudger is samen met 34 andere schoollocaties in Zuidoost-Friesland VO onderdeel van het gelijknamige samenwerkingsverband passend onderwijs.

Hoofdstuk 2: Beschrijving van de niveaus van ondersteuning

2.1 Inleiding

Binnen ons samenwerkingsverband passend onderwijs onderscheiden we vier niveaus van ondersteuning. Binnen de reguliere school voor Voortgezet Onderwijs kennen we drie niveaus van ondersteuning: basisondersteuning, basisondersteuning plus en extra ondersteuning. Alle scholen mogen zelf de inrichting van de ondersteuning aan leerlingen op schoolniveau organiseren. Het samenwerkingsverband bepaalt het minimale niveau van basisondersteuning dat elke school in ieder geval moet bieden. Dit noemen we Meedoen. Een school kan ervoor kiezen om een hoger niveau van basisondersteuning te bieden, basisondersteuning-plus. Dit noemen we Meedoen plus. Daarnaast bieden scholen voor regulier VO extra ondersteuning, dit noemen we Meerdoen. Of een leerling binnen de school ondersteuning ontvangt op het gebied van Meedoen (plus) of Meerdoen hangt af van:

- de intensiteit van de ondersteuning die de leerling nodig heeft;
- de inrichting van de ondersteuningsstructuur binnen de school en de beschikbare expertise binnen de school;
- de mate waarin aanpassingen in methoden/materialen/faciliteiten nodig zijn;
- de mate waarin de leerling een aangepaste omgeving nodig heeft;
- de ketenpartners die beschikbaar zijn.

Het vierde niveau van ondersteuning is de mogelijkheid voor extra ondersteuning buiten de VO-school, die (kortdurend) plaatsvindt bij het Orthopedagogisch Didactisch Centrum (OPDC) of (langdurig) op het Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO). Voor plaatsing op het OPDC of VSO is altijd een indicatie nodig van het samenwerkingsverband. Er zijn binnen het samenwerkingsverband afspraken gemaakt wanneer er een indicatie afgegeven kan worden voor deze voorzieningen.

2.2 Basisondersteuning (MEEDOEN)

‘Wijzigingen aan, op en om het speelveld’

Dit is het ondersteuningsaanbod dat voor elke leerling beschikbaar is op het moment dat het nodig is. Deze basisondersteuning wordt geboden op alle scholen binnen het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO. De ondersteuning die valt onder de basisondersteuning wordt binnen het samenwerkingsverband aangeduid met MEEDOEN. Het niveau van basisondersteuning is de norm die de onderwijsinspectie stelt met betrekking tot de basiskwaliteit. Met behulp van deze basisondersteuning zal het voor de meeste leerlingen mogelijk zijn om het onderwijsprogramma op gelijke voet te volgen met hun klasgenoten. Het niveau van basisondersteuning is vastgelegd in het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband en opgenomen in bijlage 2 van dit schoolondersteuningsprofiel. De basisondersteuning wordt dus niet beschreven in het schoolondersteuningsprofiel in hoofdstuk 3.

2.3 Basisondersteuning plus (MEEDOEN PLUS)

‘Wijzigingen aan, op en om het speelveld boven het minimale niveau van basisondersteuning’

Daarnaast kunnen scholen ervoor kiezen een breder niveau van basisondersteuning te bieden. Dit wordt aangeduid met de toevoeging van de ‘plus’, MEEDOEN-PLUS. Hierin kunnen verschillen zijn tussen de afzonderlijke scholen en schoollocaties. Het gaat hierbij om ondersteuning op individueel- of groepsniveau met een (in beginsel) tijdelijk en preventief (voorkomend) of licht curatief (oplossend) karakter. Deze ondersteuning is in principe voor elke leerling binnen de schoollocatie beschikbaar.

2.4 Extra ondersteuning (MEERDOEN)

‘Aanpassen van de spelregels’

Voor een deel van de leerlingen is er echter meer nodig dan de basisondersteuning om de opleiding binnen de gebruikelijke studieduur op niveau af te ronden. Er zullen structurele aanpassingen in de regels van de opleiding moeten worden toegestaan: aanpassingen in de begeleiding, studielast,

toetsen of in het schoolgebouw. Als de 'spelregels' worden opgerekt is het mogelijk voor deze leerlingen binnen de grenzen van het aangeboden programma hun opleiding in het regulier onderwijs af te ronden. Het gaat hierbij om ondersteuning met een structureel, langdurig karakter op individueel niveau. Hierbij doet de school maximale aanpassingen in het onderwijsaanbod, leermiddelen en personele inzet. Als er sprake is van MEERDOEN dan spreken we over extra ondersteuning op schoolniveau en wordt er planmatig gewerkt door middel van het opstellen van een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP). Dit betekent dat middels dit OPP ouders van de leerling en de leerling zelf structureel en formeel betrokken worden bij de beslissingen over de vormgeving van de ondersteuning.

2.5 Speciale ondersteuning

'Veranderen van speelveld'

Als het niet mogelijk is om een leerling met extra ondersteuning binnen een reguliere school voor voortgezet onderwijs een passende onderwijsplek te bieden, dan zijn er binnen het samenwerkingsverband twee voorzieningen beschikbaar: het VSO en het OPDC. Bij een plaatsing van een leerling in één van deze beide voorzieningen spreken we over speciale ondersteuning. Het kan hierbij gaan om een tijdelijke plaatsing op het OPDC, een symbiose met inschrijving in het VSO of een plaatsing in het VSO. Hiervoor is altijd een indicatie van het samenwerkingsverband nodig. Dit ondersteuningsaanbod wordt geboden op het OPDC en scholen voor het voortgezet speciaal onderwijs.

2.6 Als het aanbod niet passend blijkt bij de onderwijsbehoeften

'Grenzen aan de ondersteuning'

De school spant zich optimaal in om voor alle leerlingen aanpassingen in het onderwijsaanbod, de leermiddelen en de personele inzet te realiseren. Soms blijkt dit niet genoeg tegemoet te komen aan de zeer specifieke onderwijsbehoeften van de leerling om de opleiding binnen de gebruikelijke studieduur op niveau af te ronden. In dat geval zal de school vanuit haar wettelijke zorgplicht, in ieder geval in samenspraak met ouders en de leerling, de leerling naar een passende onderwijsplek toe leiden.

Hoofdstuk 3: Het schoolondersteuningsprofiel van locatie Waskemeer

In dit hoofdstuk wordt in de vorm van een kruisjeslijst aangegeven welke vormen van ondersteuning door de verschillende locaties van onze scholengemeenschap worden gegeven. In hoofdstuk 4 worden per locatie een aantal ondersteuningsvormen verder uitgewerkt.

Bij elk aanbod geldt dat er wordt gekeken naar wat uw kind nodig heeft, ondersteuning is altijd maatwerk. De school beslist of uw kind in aanmerking komt voor een bepaalde ondersteuning. Hebt u alsnog vragen, dan kunt u de ondersteuningscoördinator van de school bellen voor informatie.

Personeel ondersteuningsaanbod voor leerlingen op het gebied van	Meedoen	Meedoen-plus	Meerdoen
<i>Ondersteuning bij leren</i>			
Bijlessen gericht op vakinhoud	x	x	x
Ondersteuning bij rekenproblemen	x	x	x
Ondersteuning bij taalproblemen	x	x	x
Ondersteuning bij leesproblemen	x	x	x
Verrijkingsaanbod	x	x	
<i>Ondersteuning bij leergedrag</i>			
Ondersteuning bij faalangst	x	x	
Ondersteuning bij examenvrees/toetsangst	x	x	
Huiswerkondersteuning	x	x	
Ondersteuning bij motivatieproblemen	x	x	
Studiebegeleiding (gericht op leren leren)	x	x	
Ondersteuning bij planning en organisatie	x	x	
<i>Ondersteuning bij sociaal-emotioneel functioneren</i>			
Ondersteuning bij de behoefte aan structuur/voorspelbaarheid	x	x	
Ondersteuning bij de sociaal emotionele ontwikkeling	x	x	x
Ondersteuning bij de ontwikkeling van de weerbaarheid	x	x	x
Ondersteuning bij de ontwikkeling van de sociale vaardigheden	x	x	
<i>Ondersteuning bij fysieke beperkingen</i>			

Ondersteuning bij lichamelijke beperkingen (lift, gehandicaptentoilet)	x	x	x
Ondersteuning bij motorische beperkingen	x	x	x
Ondersteuning bij visuele beperkingen	x	x	x
Ondersteuning bij auditieve beperkingen	x	x	x
Ondersteuning bij spraak/taal problematiek	x	x	x
Ondersteuning bij langdurig en chronische ziekte (mentor/coach en OZL)	x	x	x
(School)loopbaanondersteuning			
Ondersteuning bij overgang po-vo	x	x	
Ondersteuning bij overgang vo-vervolgonderwijs	x	x	
Ondersteuning bij overgang van vo-werk	x		
Ondersteuning bij verzuim	x	x	
Gespecialiseerd mentoraat	x		
Gespecialiseerde leerlingbegeleiding	x		

Ondersteuningsaanbod door aanpassingen in de organisatie van de school, het gebouw van de school of het lesmateriaal	aanwezig voor alle leerlingen	aanwezig voor één of meerdere leerlingen	Niet aanwezig
Organisatie			
Docententeam van 8 of minder docenten per klas			x
Inzet assistenten (meer handen in de klas)	x		
Weinig wisseling lokalen			x
Werken met blokuren (80-100 minuten)			x
Vast lokaal			x
Vaste schooltijden			x
Een rooster zonder tussenuren	x		
Time-out plekken		x	
Individuele werkruimten			x
Kleine klassen (minder dan 20 leerlingen)			x
Individuele aanpassingen in het lesrooster		x	
Individuele aanpassingen in het onderwijsaanbod		x	

Vaste persoon waar de leerling naar toe kan tijdens vrije momenten		x	
Onderwijs op afstand voor zieke leerlingen		x	
Lesmateriaal			
Verlenging toetstijd		x	
Auditieve ondersteuning toetsen		x	
Visuele aanpassing toetsen		x	
Gebruik van laptop/computer bij motorische problemen		x	
Auditieve ondersteuning lesmateriaal		x	
Visuele aanpassing lesmateriaal		x	
Ondersteuning bij timemanagement	x		
Beschikbaarheid digitaal lesmateriaal	x		
Gebouw			
Rolstoeltoegankelijk gebouw	x		
Rolstoelvriendelijke praktijklokalen	x		
Rolstoelvriendelijke leslokalen	x		
Therapieruimte			x
Extra schoonmaak in verband met allergieën			x
Time-out ruimte		x	
Visuele ondersteuning in de school	x		
Prikkelarme inrichting lokalen			x
Prikkelarme werkplekken in de klas			x
Pauzelokaal met toezicht			x
Individuele pauzeruimte		x	

Hoofdstuk 4: Ondersteuning van de locatie Waskemeer

In hoofdstuk 3 is de ondersteuning weergegeven in de vorm van een kruisjeslijst. In hoofdstuk 4 worden verschillende vormen van ondersteuning verder uitgewerkt. Mocht u naar aanleiding van de omschrijving vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de ondersteuningscoördinator van de school.

Op locatie Waskemeer kunnen leerlingen terecht voor het vmbo (kb en tl), de havo en het vwo. Van de richting vmbo-kb bieden wij leerjaar 1 en 2; de richting vmbo-tl kan volledig worden afgerond. Vmbo-kb leerlingen kunnen voor het vervolg terecht op onze locatie Splitting in Drachten. Heb je een havo- of vwo-advies, dan kun je bij ons de eerste drie leerjaren volgen. Na leerjaar 3 kun je een drempelloze overstap maken naar onze locatie Raai in Drachten. Vwo-leerlingen volgen in leerjaar 3 de lessen in een combinatieklas met havo 3. Ze krijgen voor de zeven hoofdvakken het programma dat gelijk is aan het vwo-aanbod op locatie Raai.

Onze school kenmerkt zich door haar *eigen-wijze* en *betrokken* karakter.

Door de korte lijntjes en aandacht voor *iedere* individuele leerling, proberen we uit een leerling te halen wat tot zijn mogelijkheden behoort.

De school wordt gekenmerkt door kleinschaligheid. Daardoor wordt de leerling gekend en zijn er korte lijnen tussen de medewerkers. Daarnaast is er elke dag een keuzewerktijdur waarin leerlingen de ruimte hebben om te kiezen waar ze mee bezig willen zijn.

Beschikbare expertise binnen de school

Expertise	Inzet
Ondersteuningscoördinator	is lid van de toelatingscommissie is lid van het ondersteuningsteam van de locatie coördineert het lwoo schrijft het OntwikkelingsPerspectief Plan (OPP) houdt evaluatiegesprekken met de persoonlijke begeleiders en ouders onderhoudt contacten met externe organisaties
Gedragsspecialist	-
Dyslexiecoach	doet de dyslexiescreening bij nieuwe leerlingen.
Schoolmaatschappelijk werker	is vanuit de gemeente Opsterland op afroep aanwezig is tweemaandelijks aanwezig op vast overleg
Leerplichtambtenaar	is op afroep aanwezig
Decaan	geeft in alle klassen structureel Loopbaan Oriëntatie Begeleiding
Consulent Passend Onderwijs	is aanwezig bij tweewekelijks overleg pakt gedragsvragen op
orthopedagoog	is aanwezig bij tweewekelijks overleg pakt niveauvragen op
Persoonlijk begeleider	begeleidt wekelijks leerlingen met een OPP

Ondersteuning bij leren

MEEDOEN PLUS	Ondersteuning bij het leren: ondersteuning bij taal
Inhoud (wat is het)	Steunlessen voor taal in vier blokken, op het gebied van begrijpend lezen, werkwoordspelling en niet-werkwoordspelling

Wat is het doel	Leerlingen halen de eindtoets van CITO 0-3 een score van 75 % zodat ze het onderwijs goed kunnen volgen. Dit is een basisniveau
Voor wie	Voor leerlingen die een percentielscore hebben beneden de 35. Voor leerlingen waarbij op basis van de instroomgegevens, de uitslagen van CITO 0-3 en de tussentijdse schoolprestaties wordt geconstateerd dat ze extra ondersteuning nodig hebben Voor alle dyslectische leerlingen in de brugklas
Door wie	Docenten Nederlands
Intensiteit	Tijdens keuzewerktijd, 6 weken 1x in de week
Voorwaarden/procedures	Er wordt een starttoets CITO 0-3 gemaakt door de leerlingen. De taalrekencoördinator bekijkt de cito-gegevens en maakt daaruit een keus welke leerlingen mee gaan doen met de steunlessen in overleg met de leerlingcoördinator
Extra informatie	

MEEDOEN PLUS	Ondersteuning bij het leren: ondersteuning bij rekenen
Inhoud (wat is het)	Steunlessen rekenen in vier blokken
Wat is het doel	Leerlingen behalen een basisniveau van rekenen. Het gaat daarbij om verhoudingen, getallen, meten en meetkunde en verbanden
Voor wie	Voor leerlingen waarbij op basis van de instroomgegevens, de uitslagen van CITO 0-3 en de tussentijdse schoolprestaties wordt geconstateerd dat ze extra ondersteuning nodig hebben
Door wie	Docenten rekenen
Intensiteit	Tijdens keuzewerktijd 6 weken lang 1x per week
Voorwaarden/procedures	De taalrekencoördinator bekijkt de cito-gegevens en maakt daaruit een keus welke leerlingen mee gaan doen met de steunlessen in overleg met de leerlingcoördinator
Extra informatie	

MEEDOEN PLUS	Ondersteuning bij het leren: ondersteuning bij dyslexie
Inhoud (wat is het)	Dyslexiebegeleiding
Wat is het doel	Ondersteunen van de dyslectische leerling bij het gebruiken van faciliteiten en inspelen van leerbehoeften van de leerling
Voor wie	Voor alle nieuwe dyslectische leerlingen is het verplicht
Door wie	De dyslexiecoach
Intensiteit	In het begin van het schooljaar een keer, daarna op afroep door leerling of docent
Voorwaarden/procedures	De leerling heeft dyslexie
Extra informatie	

MEEDOEN PLUS	Ondersteuning bij het leren: lwoo
Inhoud (wat is het)	Leerwegondersteuning op het gebied van leerachterstanden
Wat is het doel	De leerlingen lopen hun leerachterstanden in
Voor wie	Leerlingen met een aanwijzing lwoo
Door wie	Vakdocenten
Intensiteit	1 à 2 uren per week tijdens keuzewerktijd
Voorwaarden/procedures	De leerling heeft een aanwijzing lwoo nodig. Die wordt door de school aangevraagd bij het samenwerkingsverband
Extra informatie	

MEERDOEN	Ondersteuning bij leren: persoonlijke begeleiding
Inhoud (wat is het)	Begeleiding door een persoonlijke begeleider gedrag, structuur aanbieden
Wat is het doel	Individuele ondersteuning bij het leren volgens OPP
Voor wie	Leerlingen die door de basisschool worden voorgedragen of leerlingen waarvan tijdens de schooltijd blijkt dat ze extra ondersteuning nodig hebben
Door wie	Persoonlijke begeleiding
Intensiteit	Wekelijks een half uur tot een uur
Voorwaarden/procedures	Voor deze leerling wordt een OPP geschreven waar ouders mee in moeten stemmen. De locatiedirecteur, ondersteuningscoördinator en leerlingcoördinator besluiten welke leerlingen voor persoonlijke begeleiding in aanmerking komen
Extra informatie	

Ondersteuning bij leergedrag

MEEDOEN PLUS	Ondersteuning bij leergedrag: studievoordigheden
Inhoud (wat is het)	Studievoordigheden
Wat is het doel	Leerling werkt vanuit van tevoren aangegeven doelen om zijn studievoordigheden te vergroten
Voor wie	Leerlingen die niet genoeg hebben aan de lessen studievoordigheid tijdens de mentorlessen
Door wie	Docent
Intensiteit	Tijdens keuzewerktijd 4 tot 6 weken
Voorwaarden/procedures	De mentor meldt in overleg met de ouders de leerling aan. Op basis daarvan wordt gekeken of het verzoek gehonoreerd kan worden
Extra informatie	

MEEDOEN PLUS	Ondersteuning bij leergedrag: huiswerkbegeleiding
Inhoud (wat is het)	Huiswerkstudieuur
Wat is het doel	De leerling kan op eigen verzoek en eigen verantwoordelijkheid zijn huiswerk op school maken, in een rustige setting
Voor wie	Voor leerlingen die thuis moeilijk aanzetten tot het maken van huiswerk en het leren van toetsen
Door wie	-
Intensiteit	Elke middag van de week is er de mogelijkheid om huiswerk te maken. De intensiviteit wordt in overleg met leerling, ouders en mentor bepaald
Voorwaarden/procedures	Op eigen aanvraag of na aanmelding via mentor
Extra informatie	

MEERDOEN	Ondersteuning bij leergedrag: persoonlijke begeleiding
Inhoud (wat is het)	Begeleiding door een persoonlijke begeleider
Wat is het doel	Individuele ondersteuning bij het leren volgens OPP
Voor wie	Leerlingen die door de basisschool worden voorgedragen of leerlingen waarvan tijdens de schooltijd blijkt dat ze extra ondersteuning nodig hebben
Door wie	Persoonlijke begeleiding
Intensiteit	Wekelijks een half uur tot een uur

Voorwaarden/procedures	Voor deze leerling wordt een OPP geschreven waar ouders mee in moeten stemmen
Extra informatie	De locatiedirecteur, ondersteuningscoördinator en leerlingcoördinator besluiten welke leerlingen voor persoonlijke begeleiding in aanmerking komen

Ondersteuning bij sociaal emotioneel functioneren

MEEDOEN PLUS	Ondersteuning bij het leren: lwoo
Inhoud (wat is het)	Leerwegondersteuning op het gebied van sociaal-emotionele problematiek
Wat is het doel	Leerlingen leren vaardigheden waardoor ze kunnen omgaan met hun sociaal-emotionele problematiek
Voor wie	Leerlingen met een aanwijzing lwoo
Door wie	mentor
Intensiteit	Individuele gesprekken indien nodig
Voorwaarden/procedures	De leerling heeft een aanwijzing lwoo nodig. Die wordt door de school aangevraagd bij het samenwerkingsverband
Extra informatie	

MEERDOEN	Ondersteuning bij sociaal emotioneel functioneren: faalangstreductietraining
Inhoud (wat is het)	Faalangstreductietraining op individuele basis
Wat is het doel	De leerling leert om te gaan met zijn of haar faalangst waardoor de prestaties van de leerling niet negatief beïnvloed worden door de faalangst.
Voor wie	Leerling met faalangst
Door wie	De mentor of de orthopedagoog
Intensiteit	Afhankelijk van de ondersteuningsvraag
Voorwaarden/procedures	Een leerling wordt aangemeld bij het ondersteuningsteam. Daar wordt gekeken naar de begeleiding
Extra informatie	

MEEDOEN PLUS	Ondersteuning bij sociaal emotioneel functioneren: sociale vaardigheidstraining
Inhoud (wat is het)	Sociale vaardigheidstraining
Wat is het doel	Het vergroten van de sociale vaardigheden van de leerling
Voor wie	Leerlingen die vaardigheden moeten ontwikkelen op het gebied van sociale vaardigheden
Door wie	Door de docent sociale vaardigheden
Intensiteit	8 bijeenkomsten tijdens KeuzeWerkTijd (KWT)
Voorwaarden/procedures	Ouders kunnen hun kind in samenspraak met de school aanmelden. De ondersteuningscoördinator coördineert de aanmeldingen
Extra informatie	Voorwaarden: de leerling is gemotiveerd en ouders staan achter de training

MEEDOEN PLUS	Ondersteuning bij sociaal emotioneel functioneren: persoonlijke begeleiding
Inhoud (wat is het)	Begeleiding door een persoonlijke begeleider
Wat is het doel	Het welbevinden van de leerling wordt bevorderd waardoor de leerling beter in staat is te leren
Voor wie	Leerlingen die door de basisschool worden voorgedragen of leerlingen waarvan tijdens de schooltijd blijkt dat ze extra ondersteuning nodig hebben
Door wie	Persoonlijke begeleiding
Intensiteit	Wekelijks een uur
Voorwaarden/procedures	Voor deze leerling wordt een OPP geschreven waar ouders mee in moeten stemmen
Extra informatie	De locatiedirecteur, ondersteuningscoördinator en leerlingcoördinator besluiten welke leerlingen voor persoonlijke begeleiding in aanmerking komen

MEEDOEN PLUS	Ondersteuning bij sociaal emotioneel functioneren: overstap po-vo
Inhoud (wat is het)	Aanvullend overstapprogramma po-vo
Wat is het doel	Leerlingen zijn goed voorbereid op de overstap naar het voortgezet onderwijs door de extra ondersteuning
Voor wie	Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben bij de overstap po-vo
Door wie	Vakdocent en ondersteuningscoördinator
Intensiteit	3 keer anderhalf uur op een woensdagmiddag voor de zomervakantie, 1 terugkommoment van een uur na de zomervakantie
Voorwaarden/procedures	Aanmelden door ouders of leerkracht basisonderwijs bij ondersteuningscoördinator
Extra informatie	

MEEDOEN PLUS	Ondersteuning bij sociaal emotioneel functioneren: structureren van de schooldag
Inhoud (wat is het)	Een leerling ontvangt bij de start van de schooldag een half uur coaching (doorspreken van het dagrooster) en aan het einde van de schooldag een half uur coaching (afsluiting dag en huiswerkinstructie)
Wat is het doel	De leerling weet wat hij die dag moet doen en wat voor huiswerk hij moet maken. Op deze manier wordt voorspelbaarheid van de schooldag geboden
Voor wie	Leerlingen met autisme
Door wie	Gedragscoach van de locatie
Intensiteit	Gedurende het gehele schooljaar elke schooldag
Voorwaarden/procedures	Deze begeleiding is opgenomen in het ontwikkelingsperspectief
Extra informatie	Binnen de school is voor een beperkt aantal leerlingen deze intensieve coaching beschikbaar

Ondersteuning bij fysieke beperkingen

(School)loopbaanondersteuning

Ondersteuning door aanpassingen in de organisatie

MEERDOEN	Aanpassingen in de organisatie: aanpassingen in het rooster
Inhoud (wat is het)	Aanpassingen aan het rooster voor leerlingen die vanwege prikkelgevoeligheid of langdurige vermoeidheid niet het volledige rooster (in de klas) kunnen volgen
Wat is het doel	De leerlingen zijn door een aanpassing in het rooster in staat zoveel mogelijk vakken te volgen zonder overprikkeld oververmoeid te raken
Voor wie	Voor leerlingen die schooluitval hebben of waarbij schooluitval dreigt als ze het volledig rooster (in de klas) moeten volgen
Door wie	Ondersteuningscoördinator en de teamleider
Intensiteit	Afhankelijk van de ondersteuningsvraag
Voorwaarden/procedures	De leerling die hiervoor in aanmerking zou kunnen komen, wordt via het ondersteuningsteam aangemeld. De locatieleiding beslist of deze extra ondersteuning afgegeven wordt.
Extra informatie	De afspraken betreffende de aanpassingen worden vastgelegd in een OPP

Ondersteuning door aanpassingen in het lesmateriaal

MEEDOEN PLUS	Aanpassingen in het lesmateriaal: digitale middelen bij dyslexie
Inhoud (wat is het)	Leerlingen met dyslexie kunnen gebruik maken van digitale middelen, zoals een laptop, het softwareprogramma Kurzweil en boeken die in Kurzweil gebruikt kunnen worden. Leerlingen kunnen Kurzweil en de Kurzweilboeken ook thuis gebruiken.
Wat is het doel	Leerlingen met dyslexie kunnen door het gebruik van digitale middelen de lessen volgen
Voor wie	Leerlingen met dyslexie
Door wie	Dyslexiecoach. Deze bepaalt, in overleg met de leerling, wat de leerling gaat gebruiken
Intensiteit	Naar behoefte
Voorwaarden/procedures	De leerling heeft een dyslexiepas waarin de voorzieningen voor de leerlingen zijn vastgelegd

Ondersteuning door aanpassingen in het gebouw

MEERDOEN	Aanpassingen in het gebouw: ruimte voor een leerling om alleen te werken
Inhoud (wat is het)	Een aparte (spreek)kamer waar de leerling alleen kan werken
Wat is het doel	Leerlingen zijn in staat hun werk te maken door zelfstandig in een kamer te werken, na de instructie in het klaslokaal te hebben gevolgd
Voor wie	Leerlingen die niet in staat zijn de hele dag in het leslokaal te zijn, bijvoorbeeld door gedragsproblemen of prikkelgevoeligheid
Door wie	Ondersteuningscoördinator, mentor en teamleider
Intensiteit	Afhankelijk van ondersteuningsbehoefte
Voorwaarden/procedures	De leerling wordt bij de warme overdracht, leerlingbespreking of door de mentor gesignaleerd en de vraag wordt bij het ondersteuningsteam ingediend
Extra informatie	De afspraken betreffende de aanpassingen worden vastgelegd in een OPP

Bijlage 1: Beschrijving van de basisondersteuning (Meedoen)

Samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO

Inleiding

Het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO heeft het minimale niveau van basisondersteuning gedefinieerd op basis van de normen voor de basiskwaliteit van de onderwijsinspectie met betrekking tot de onderwijskwaliteit (Onderwijsproces en Schoolklimaat).

Kwaliteitsgebied Onderwijsproces

Standaard OP1. Aanbod

Het aanbod bereidt de leerling voor op vervolgonderwijs en de samenleving

Basiskwaliteit
De school biedt een breed en op de kerndoelen gebaseerd aanbod dat ook de referentieniveaus taal en rekenen omvat
Het aanbod is dekkend voor de examenprogramma's
Het aanbod bereidt de leerlingen inhoudelijk goed voor op het vervolgonderwijs
LOB (loopbaanoriëntatie) heeft een centrale plaats in het examenprogramma
Het onderwijs is gericht op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie en op kennis hebben van en kennismaken met verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten
De inhoud van het onderwijsaanbod zijn afgestemd op de verschillende leerbehoeften van leerlingen. Dat houdt ook in dat er structureel en herkenbaar aandacht wordt besteed aan het bestrijden van achterstanden op alle gebieden waaronder rekenen en in het bijzonder de beheersing van de Nederlandse taal
De school heeft de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen verdeeld, dit is een voorwaarde voor een ononderbroken voortgang in de ontwikkeling van leerlingen
De school legt de doelen voor het onderwijs, de inhoud en de opbouw van het aanbod vast in het schoolplan

Kernstandaard OP2. Zicht op ontwikkeling en begeleiding.

De school volgt en begeleidt de leerlingen zodanig dat zij een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen.

Basiskwaliteit
De school verzamelt vanaf binnenkomst systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van haar leerlingen
De school vergelijkt deze informatie met de verwachte ontwikkeling
De school stemt het onderwijs af op de onderwijsbehoeften van zowel groepen als individuele leerlingen
Wanneer leerlingen niet genoeg lijken te profiteren van het onderwijs analyseert de school waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn
De school vertaalt de analyse van stagnatie in het leerproces in plannen om achterstanden bij leerlingen te verhelpen

De school geeft de leerlingen de begeleiding die zij nodig hebben om beter het onderwijsprogramma te kunnen doorlopen
De school biedt leerlingen die achterstanden hebben onderwijs dat op structurele en herkenbare wijze aandacht besteedt aan het bestrijden van die achterstanden
De school heeft de wijze waarop het onderwijs wordt afgestemd op de voortgang van de ontwikkeling van leerlingen in het schoolplan beschreven

Kernstandaard OP3. Didactisch handelen

Het didactisch handelen van de leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkelen.

Basiskwaliteit
De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van informatie die zij over leerlingen hebben
De leraren zorgen ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau van leerlingen
De aangeboden leerstof is logisch opgebouwd binnen een reeks van lessen alsook binnen één les
De leraren creëren een leerklimaat waardoor leerlingen actief en betrokken zijn
De leraar structureert met geschikte opdrachten en heldere uitleg het onderwijsaanbod zodanig dat de leerling zich het totale leerstofaanbod eigen kan maken
De leraren stemmen de instructies, begeleiding, opdrachten en onderwijstijd af op de behoeften van groepen en/of individuele leerlingen
De afstemming is zowel op ondersteuning als op uitdaging gericht, afhankelijk van de behoeften van leerlingen
De school heeft haar beleid over het pedagogisch-didactisch handelen in het schoolplan geformuleerd

Standaard OP4. Extra ondersteuning

Leerlingen die dat nodig hebben ontvangen extra aanbod, ondersteuning en begeleiding

Basiskwaliteit
De school biedt leerlingen een passend onderwijsaanbod, ondersteuning en/of begeleiding gebaseerd op de mogelijkheden van de betreffende leerlingen
Het aanbod, de ondersteuning en/of de begeleiding zijn gericht op een ononderbroken ontwikkeling van de leerling
De school evalueert periodiek of het aanbod het gewenste effect heeft en stelt de interventies zo nodig bij
De school heeft in het schoolondersteuningsprofiel vastgelegd wat zij onder extra ondersteuning verstaat en welke voorzieningen de school kan bieden in aanvulling op het door het samenwerkingsverband beschreven niveau van basisondersteuning
De school stelt vervolgens na op overeenkomst gericht overleg met de ouders vast of een leerling extra ondersteuning nodig heeft. Voor die leerlingen stelt de school een ontwikkelingsperspectief vast dat minimaal één keer per jaar met ouders wordt geëvalueerd
De school legt in het ontwikkelingsperspectief welke begeleiding de leerling geboden wordt, in welke onderwijssoort in het voortgezet onderwijs de leerling naar verwachting het examen zal halen en over de belemmerende en bevorderende factoren die van invloed zijn op het onderwijs aan de leerling
De school heeft in het schoolplan beschreven op welke wijze het ondersteuningsprofiel wordt betrokken bij het onderwijskundig beleid

Standaard OP5. Onderwijstijd

De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken

Basiskwaliteit
De school biedt een programma aan dat voldoet aan de wettelijke verplichte onderwijstijd
De onderwijsactiviteiten worden verzorgd onder verantwoordelijkheid van diegenen die op grond van artikel 33 van de WVO onderwijs mogen verzorgen
De onderwijstijd wordt onder verantwoordelijkheid van de schoolbewust gepland en verzorgd
Leerlingen kunnen op de school ten minste 189 dagen onderwijs volgen

Standaard OP6. Samenwerking

De school werkt samen met partners om het onderwijs voor haar leerlingen vorm te geven

Basiskwaliteit
Voor leerlingen met extra ondersteuning werkt de school samen met het samenwerkingsverband passend onderwijs en partners in de zorg
Er is effectief onderwijs met andere scholen in de gemeente en met de gemeente zelf over het bestrijden van onderwijsachterstanden bij leerlingen, het bevorderen van integratie en het voorkomen van segregatie en over inschrijvings- en toelatingsprocedures. De school voert de gemaakte afspraken uit

Kwaliteitsgebied schoolklimaat**Kernstandaard SK1. Veiligheid**

Schoolleiding en leraren dragen zorg voor een veilige omgeving voor leerlingen.

Basiskwaliteit
De school zorgt voor de sociale, fysieke en psychische veiligheid van de leerlingen in en om de school gedurende de schooldag
De school monitort dit tenminste jaarlijks de beleving van de veiligheid en het welbevinden van de leerlingen
De school heeft een veiligheidsbeleid (beschreven in een document) gericht op het voorkomen, afhandelen, registreren en evalueren van incidenten, ingebed in het pedagogisch beleid van de school en stevig verankerd in de dagelijkse praktijk
Als de uitkomsten van de monitoring daartoe aanleiding geven, treft de school maatregelen om de situatie te verbeteren
Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op